

1.1.5 Analys av investeringarnas utveckling

Övre gräns för det anslag som anvisas: 100 000 €
Tidsplan: 02/2016 -12/2016

Grunderna till informationsbehovet och behovsbeskrivning inklusive motiveringar:

Efter finanskrisen har de produktiva investeringarna minskat mer i Finland än i andra utvecklade länder och de har åtminstone inte ännu börjat öka. Enligt Finlands Banks jämförande bedömning beror fenomenet på den svaga exporten och dåliga lönsamheten samt de svaga utsikterna på lång sikt¹. Den ekonomiska omstruktureringen (den ökade servicecentreringen) är en annan förklaring till den svaga ökningen av investeringar. Däremot verkar utvecklingen inte i någon större grad bero på finansieringsproblem eller företagens skulder. Det finns emellertid tecken på att små och tillväxtorienterade företag, som är viktiga med tanke på förnyelse i ekonomin och tillväxt på lång sikt, har större svårigheter att få finansiering än stora företag. Det är möjligt att denna skillnad håller på att öka ytterligare.

Företagens investeringar är en central förutsättning för ekonomisk tillväxt och en gynnsam sysselsättningsutveckling. Att undanröja hinder för investeringar är en viktig del av en tillväxt- och sysselsättningsfrämjande ekonomisk politik. För att regeringen ska kunna vidta åtgärder som främjar produktiva investeringar måste orsakerna till den låga investeringsnivån och eventuella flaskhalsar identifieras på ett djupare plan.

Forskningsfrågor:

Om de minskade investeringarna har samband med att den ekonomiska tillväxten har avtagit överlag är det inte nödvändigtvis motiverat att rikta specialåtgärder specifikt mot investeringarna. Tyngdpunkten i den ekonomiska politiken bör ligga på att förbättra de allmänna förutsättningarna för ekonomisk tillväxt. När produktionsstrukturen i ekonomin förändras så att den är mindre kapitalintensiv minskar emellertid behovet av investeringar i förhållande till totalproduktionen. I den mån de minskade investeringarna beror på en anpassning till en ny produktionsstruktur är det inte nödvändigtvis ett oroväckande fenomen. En noggrann analys som bygger på empiriskt material kan ge oss mera nyttig kunskap om denna problematik. En central forskningsfråga är i vilken mån investeringsnivån kan anses vara låg när man beaktar förändringen i totalproduktionen och i produktionsstrukturen? Samtidigt besvaras frågan om till vilka delar de minskade investeringarna kan förklaras med förändringarna i totalproduktionen och produktionsstrukturen och till vilka delar det inte finns en förklaring. I detta sammanhang bör också forsknings- och utvecklingsverksamhet samt de andra immateriella investeringarna beaktas.

Om företagens investeringar i Finland bromsas upp av de svaga utsikterna, bör finländska företag investera mer utomlands (eller alternativt i finansiella objekt inkl. egna aktier). Det är skäl att komplettera den ovannämnda analysen av investeringarnas utveckling med en granskning där de finländska företagens investeringar utomlands beskrivs och dessa investeringars betydelse med

¹ http://www.suomenpankki.fi/fi/suomen_pankki/ajankohtaista/muut_uutiset/pages/mista-investointien-vaiheus-johtuu.aspx

tanke på den ekonomiska utvecklingen i Finland bedöms: I vilken mån kan investeringar utomlands ses som ett alternativ till investeringar i Finland och i vilken mån kan de anses komplettera inhemska investeringar? Hur stor är den samhällsekonomiska nettoytan av dessa investeringar?

En annan specialfråga gäller olika stora (och olika typer av) företags andel av de totala investeringarna inom samhällsekonomin. Enligt uppgifter från olika källor har uttryckligen små och tillväxtorienterade företag sämre tillgång till finansiering än stora företag och det kan utgöra en flaskhals för investeringar. Därför är det viktigt att utreda hur betydande fenomenet är fråga om med tanke på de totala investeringarna. Detta förutsätter att man kartlägger investeringarna och investeringspotentialen (investeringsplanerna) enligt företagsstorlek (och företagstyp) utgående från ett så representativt material som möjligt. En central forskningsfråga är: Hurdana företag investerar i Finland och i vilken utsträckning – och vilka företag investerar inte? Hur stor andel av gjorda och potentiella investeringar står små och medelstora företag för (deras tillgång till finansiering har försämrats efter finanskrisen)?

Den lägesbedömningen av investeringsutveckling i Finland bör värderas gentemot de globala trender speciellt i länderna på samma utvecklingsnivå. Utifrån resultaten ges rekommendationer som gäller behovet och utformningen av en politik som stöder investeringar.

De ovannämnda tre aspekterna kan antingen tas med i ett mera omfattande forskningsprojekt som genomförs av en enda leverantör eller behandlas separat på initiativ av ett konsortium. I det senare fallet är det skäl att fästa uppmärksamhet vid att de olika delprojekten samarbetar i beredningsskedet för att säkerställa att man får synergivinster och en koherent helhetsbild.

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Har samband med det strategiska regeringsprogrammet och prioriteringsområdet sysselsättning och konkurrenskraft samt spetsprojektet som gäller konkurrenskraftiga förutsättningar för företagsverksamhet.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Analys av lägesbilder, utvärdering av politiska åtgärder